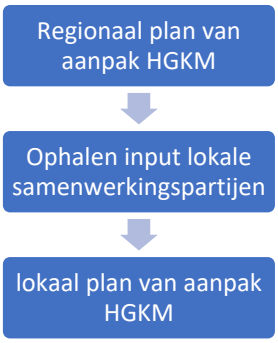
Aanbevelingen voor lokaal plan van aanpak huiselijk geweld en Kindermishandeling Druten

Inleiding

In de zomer van 2021 is het regionale plan van aanpak Huiselijk geweld kindermishandeling (HGKM) vastgesteld door alle 15 gemeenten in Gelderland zuid. Onderdeel van het regionale plan is het streven dat elk van de 15 gemeenten in de regio in mei 2022 een lokaal plan van aanpak HGKM heeft opgesteld. Toegespitst op de lokale behoeften met als basis het regionale plan van aanpak HGKM.

Om de gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van het lokale plan van aanpak HGKM (PvA HGKM) is een procesbegeleider aangesteld die met elke gemeente individueel heeft gekeken hoe dit plan van aanpak gerealiseerd kan worden. De procesbegeleider kreeg als opdracht de gemeenten te ondersteunen en had dus een adviserende en ondersteunende rol. Samen met de lokale beleidsadviseur is een plan opgesteld om input op te halen bij lokale samenwerkingspartners om op deze manier een lokaal gedragen plan van aanpak te kunnen realiseren. De input die is opgehaald is door de procesbegeleider vertaald in aanbevelingen die de beleidsadviseur kan verwerken in zijn lokale plan van aanpak HGKM.



In dit stuk wordt eerst kort het proces beschreven dat heeft geleid tot de het ophalen van de input. Vervolgens wordt de input die is opgehaald besproken, gevolgd door aanbevelingen. Deze zijn opgesteld aan de hand van de opgehaalde input en dienen als inspiratie voor de beleidsadviseur bij het opstellen van het lokale plan van aanpak.

Proces

Om tot een lokaal PvA te komen besloot de gemeente Druten een inspiratiesessie te organiseren voor een aantal samenwerkingspartners. Het doel was:

- informeren over het regionale PvA HGKM
- De stand van zaken ten aanzien van HGKM in Druten te bespreken
- Brainstormen over vervolgacties voor de komende jaren, gebaseerd op het regionale plan van aanpak.

De beleidsmedewerker van de gemeente Druten heeft medewerkers van diverse organisaties uit verschillende sectoren, uitgenodigd.

Sectoren die zijn benaderd:	**Sectoren aanwezig bij inspiratiesessie**
Kinderopvang Basisonderwijs, voortgezet onderwijs Huisartsen Verloskundigen, kraamzorg Jeugdreclassering, Leerplicht Wijkteams Woningbouwverenigingen Kerkenraad, Adviesraden GGD Welzijnswerk GGZ, begeleid wonen	Voortgezet onderwijs Kraamzorg Adviesraad Wijkverpleegkundige Welzijnswerk Jongerencoach Totaal aantal aanwezigen: 11

De uitnodiging voor de bijeenkomst werd zes weken van te voren verstuurd naar de betrokkenen. Het programma van de bijeenkomst en de reminder werden ruim een week van te voren verstuurd.

De bijeenkomst vond in november 2021 online plaats. Vanwege de coronamaatregelen was het niet mogelijk om fysiek af te spreken. Er waren 11 mensen aanwezig. De aanwezigen hadden allen een actieve inbreng in het overleg.

Het programma van de bijeenkomst zag er als volgt uit:

Programma onderdeel	**Uitwerking**
Introductie en Welkom	
Stand van zaken HGKM Druten	
Ophalen input	Beantwoording van drie vragen: Wat moet de gemeente **niet** opnemen in het lokale plan van aanpak? Wat heb je nodig van de gemeente? Wat kun jij of je organisatie bijdragen?
Afsluiting en vaststellen vervolgacties	

Door het stellen van drie vragen ontstond er structuur in het gesprek. De eerste vraag zorgt voor wat verwarring, hij is onverwacht, wat mensen aanzet tot goed na denken. Het geeft ook aangrijpingspunt op gewenste acties. Want wat is de gemene deler van acties die niet moeten worden uitgezet, bijv. tijdgebrek. Als dat een gemene deler is dan weet je dat je in de acties die wel gewenst zijn; zorgvuldig om moet gaan met de tijdsinvestering.

Het gesprek liep echter niet volgens het programma. De samenstelling van de groep vroeg om improvisatie op het programma. De aanwezigheid van vrijwilligers van de adviesraad en professionals uit de keten gaf een andere dynamiek dan verwacht. De bijeenkomst verliep meer in gesprekvorm maar gaf ook op deze manier voldoende input en inzicht.

Aan het eind van de bijeenkomst heeft de beleidsadviseur afspraken gemaakt met de aanwezigen over de realisatie van het lokale plan van aanpak en de rol die zij hierbij willen en kunnen spelen.

Daarnaast heeft zij aan degenen die niet aanwezig waren nog een vragenlijst gestuurd. Deze vragenlijst vraagt naar dezelfde input als bij de inspiratiesessie. De resultaten van de vragenlijst zijn verwerkt in een verslag. Zie bijlage 1.

Resultaat van de inspiratiesessie

De bijeenkomst geeft een goed zicht op wat burgers verwachten van de professionals en de manier hoe professionals hier tegenaan kijken. Burgers denken vanuit een ideële situatie en hebben duidelijke wensen en verwachtingen, professionals werken vanuit de beperkingen die zij kennen vanuit de realiteit. Zo stelt een van de aanwezigen voor dat alle leerkrachten (mentoren) in het middelbaar onderwijs bij elke leerling op huisbezoek gaat. Zij denken dat dat heel zinvol kan zijn als het gaat om preventie. De aanwezigen uit het onderwijs voorzien praktische bezwaren in dit voorstel. In het gesprek is het verschil tussen burgers en professionals vaker zichtbaar. Dit maakt de opbrengst van het gesprek heel breed. Hieronder enkele punten die zijn besproken.

Men is niet tevreden over de werkwijze van Veilig Thuis. Men vindt dat zij niet altijd goed meedenken of ingrijpen. Het idee bestaat dat zij onvoldoende zijn toegerust om om te gaan met complexe gezinssituaties.

Er wordt gesproken over de verwijsindex. De aanwezigen vinden dat daar meer mee gewerkt zou moeten worden.

Aanwezigen benadrukken het nut van preventie. Ze vinden dat heel belangrijk en vinden dat daar meer aandacht voor moet komen. Ze zouden graag zien dat er meer hulp beschikbaar is vóór er een melding wordt gedaan bij VT. En dat er MET de mensen die het betreft wordt gesproken in plaats van OVER de mensen die het betreft. Men denkt dat er meer bekendheid zou moeten komen over de mogelijkheden die er zijn. En meer bekendheid over het sociale vangnet dat er in Druten is.

Daarnaast zouden ze graag zien dat er mensen zijn die samen met professionals het gesprek aan gaan met bijvoorbeeld een gezin. In plaats van alleen gesprektechnieken trainen. Deskundigen die anderen kunnen ondersteunen bij het voeren van gesprekken die als lastig worden ervaren.

Men wijst er op dat de gezinnen die je wilt zien vaak niet worden gezien. Zij komen niet op de bekende vindplaatsen (wijkcentrum, bibliotheek) kijk goed naar de doelgroepen en waar die wonen en waar ze komen. Hoe kun je deze doelgroepen bereiken. Bijvoorbeeld de voedselbank.

Het is belangrijk voldoende aandacht te hebben voor de situaties waarbij de jongste kinderen zijn betrokken. Als je daar al vroeg in de gaten hebt dat er iets niet goed loopt ben je preventief goed bezig. Dus zorg voor voldoende preventieve maatregelen bij organisaties die betrokken zijn bij jonge kinderen. Bijvoorbeeld consultatie bureau en kinderopvang. Ook jongerenwerkers kunnen hier een grote rol in spelen (voor de groep jeugdigen die net iets ouder zijn dan de jongste kinderen).

Alle aanwezigen onderkennen het belang van een integrale aanpak. Ze zouden graag goede contacten met elkaar willen onderhouden en zouden graag deelnemen aan netwerkbijeenkomsten.

Betrokkenen denken dat het ook zou kunnen helpen om ouders meer te ondersteunen. Organiseer ouderavonden over bepaalde onderwerpen zoals puberteit, drugsgebruik etc. maar ook jongeren zouden geinformeerd kunnen worden over wat HGKM is. Wat is normaal en wat is niet normaal. Zodat zij dit kunnen herkennen en weten wat te doen.

Belangrijk is dat als er problemen ontstaan het duidelijk is wie de regie voert en dat hulpverlening wordt gehandhaafd. Dat er niet te vroeg wordt losgelaten.

Slotvraag: Wat wil je de gemeente meegeven:

- Er moet ook aandacht zijn voor emotionele ontwikkeling van kinderen
- aandacht voor oorsprong van problemen. Vaak armoede en schulden. Neem hele context mee en niet alleen de actuele problemen.
- Met elkaar in gesprek blijven, leren van elkaar
- We moeten ons stinkende best blijven doen

Aanbevelingen

Op basis van de opmerkingen in de inspiratiesessie en uitkomst van de vragenlijst zijn de onderstaande aanbevelingen geformuleerd voor het lokale plan van aanpak. De aanbevelingen zijn gebaseerd op de opmerkingen die er zijn gemaakt tijdens de sessie en de gemene deler die daarin te

vinden is. De beleidsadviseur kan de aanbevelingen gebruiken voor het lokale plan van aanpak HGKM.

- AVG: Zorg dat er kennis wordt gedeeld over de AVG bijvoorbeeld in een lezing of workshop voor professionals. Wat zijn de mogelijkheden binnen de AVG en wat mag niet. Besteed daarbij ook aandacht aan waarom het niet mag.
- Zoek buiten de gebaande paden naar contact met risicogroepen. Hoe kun je risicogroepen bereiken en informeren. Bijv. door taalles op de basisschool aan te bieden bereik je allochtonen vrouwen. Waarbij je ook HGKM bespreekbaar kunt maken.
- Creëer draagvalk voor de verwijsindex. Bijvoorbeeld door successen te delen. Zodat men het nu van de index ziet.
- Verbeter de samenwerking met VT. Creëer meer begrip onderling
- Over ouderenmishandeling en hulpverlening aan andere culturen is weinig gesproken. Dit leeft minder onder zowel de aanwezigen bij de inspiratiesessie als degenen die de vragenlijst invulden. Over dit onderwerp lijkt nog veel informatie en bewustwording nodig.
- Realiseer netwerkbijeenkomsten. Bijvoorbeeld door organisaties zelf hiervoor de verantwoordelijkheid te geven. Dit vergroot de betrokkenheid. Per toerbeurt wordt een bijeenkomst georganiseerd door een organisatie. Faciliteer zo nodig ruimte of andere voorzieningen.

Als laatste nog wat algemene aanbeveling voor het lokale plan van aanpak HGKM.

- Plan enkele concrete kleine stappen op korte termijn en een grovere lijn op de langere termijn
- Plan evaluatie- en bijstel momenten met de direct betrokkenen.
- Zet ervaringsdeskundigheid in bij preventie en communicatie. Het geeft soms een andere zienswijze en vaak een beter gesprek.

Karen de Grood Msc.
Stout groep
Procesbegeleider realisatie lokaal plan van aanpak
Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
December 2021

Bijlage 1 Respons vragenlijst Huiselijk Geweld Kindermishandeling Druten.

De vragenlijst over het lokale plan van aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is uitgezet bij 83 organisaties en is ingevuld door 43 respondenten. Hiervan hebben 9 respondenten de vragenlijst niet in zijn geheel ingevuld. Hieronder volgt een uitwerking van de antwoorden gegeven door de overige 34 respondenten. Een uitgebreide weergave van de antwoorden is weergegeven in bijlagen 1.1 tot en met 1.5, de vragenlijst is opgenomen in bijlage 2.

De vragenlijst is uitgezet door diverse gemeenten in de regio Gelderland – Zuid. De 34 respondenten hebben aangegeven werkzaam te zijn in de gemeente Druten. Indien de respondenten werkzaam zijn in meerdere gemeenten, zijn de uitkomsten van deze vragenlijsten ook opgenomen in de resultaten van andere gemeenten. De respondenten zijn benaderd vanuit verschillende gemeenten en het is niet te herleiden door welke gemeenten de participanten zijn benaderd.

Als eerste worden de kenmerken van de respondenten uiteengezet, waarnaar de antwoorden op de vragen worden weergegeven. Bij sommige vragen zijn de antwoorden volledig gepresenteerd. Bij andere vragen zijn de kernpunten gedefinieerd en is de volledige respons in de bijlagen opgenomen. Bij elke vraag wordt het vraagnummer van de vragenlijst benoemd.

Respondenten

Aantallen

Aantal reacties		**34**
Beroepsgroep respondenten	Kinderopvang- en onderwijs	5
	GGZ	6
	Inwoners	1
	Huisartsen	3
	Anders[1]	19

Organisaties (vraag 2)

Brede vertegenwoordiging, met name in de zorg: huisartsen, jeugdzorg, ouderenzorg, maar ook scholen en een aantal maatschappelijk georiënteerde organisaties. Zie bijlage 1.2 voor alle organisaties.

Functies (vraag 5)

Breed functiescala, van directeur tot hulpverleners. Overwegend adviseurs, coördinatoren en uitvoerend medewerkers. Zie bijlage 1.3 voor alle functies.

Vragen

Welke vorm(en) van huiselijk geweld zouden in uw gemeente de komende jaren aandacht moeten krijgen? (vraag 7)

Meest genoemd (en aantal):

[1] Toelichting zie Bijlage 1.1

- Kindermishandeling (11 keer)
- Alle vormen van geweld (9 keer)
- (Ex)partnergeweld/echtscheidingen (8 keer)
- Ouderenmishandeling/financiële uitbuiting (4 keer)
- Seksueel geweld (4 keer)
- Kind-oudermishandeling (3 keer)
- Eergerelateerd geweld (2 keer)

Op welke manier kan de gemeente hier de komende jaren aandacht aan besteden? (vraag 8)
De volgende thema's komen (veelvuldig) aan bod in de antwoorden:

Extra hulp en ondersteuningsaanbod namelijk (24 respondenten):

- *Aanbod creëren (ter preventie) aan risicogroepen en specifiek afgestemd per doelgroep;*
    - Lokale alliantie veilig ouder worden oprichten (net als in gemeente West Maas en Waal)
    - Informeren van bewoners: voorlichting, laagdrempelige projecten voor inwoners, gekoppeld aan scholen of een project als MeMoSa.
        - Lezingen en bijeenkomsten over huiselijk geweld, flyers, bespreekbaar maken huisarts, coaching in weerbaarheid/zelfvertrouwen/voor jezelf op leren komen
    - (Doorlopende) aandacht in het onderwijs over relaties (in breedste zin van het woord) en seksualiteit in het bijzonder.
    - Hulpverleners inzetten met kennis van culturen, anders dan de Nederlandse;
    - Hulp bij opvoedvragen van ouders, sociale kaart duidelijk in beeld hebben bij hulpverleners
    - Integreren behandelaanbod voor kinderen én ouders.
    - Aanbod maatschappelijk werkers
    - Laagdrempelig aanbieden ouderavonden (psycho-educatie, lotgenotencontact, sturen naar passende zorg), KIES-training en mediatietherapie

- *Signalering (bij professionals)*
    - Inzetten om mentaliteitsverandering; melden moet de norm worden, taboe doorbreken;
    - Professionals moeten in hun eigen organisatie altijd terecht kunnen bij een aandachtsfunctionaris ouderenmishandeling;
    - Campagne voeren voor hulpverleners bij de HAP en SEH om laagdrempelig te melden;
    - Durven te overleggen en handelen voordat de problemen ernstiger worden.

- *Optimalisatieslag zorg (uitvoering)*
    - Regie voeren om te voorkomen dat taken blijven liggen en verantwoordelijkheid niet of onvoldoende wordt opgepakt door betrokkenen rondom het kind
    - Oplossen van wachtrijen in de zorg door het aanbieden van extra aanbod;
    - Ontschotting van de financiële belemmeringen tussen zog voor kinderen en volwassenen.

Scholing van professionals over het signaleren van geweld (21 respondenten):

- Voor wie?

- Eerstelijns beroepen: (thuis)zorg, welzijn, onderwijs, opvang en verpleeghuizen. Deze professionals hebben vaak een ingang bij een persoon of gezin en zijn noodzakelijk in de keten!
- Wijkteams en hen daarmee handelingsbekwaam maken;
- Verder: sportverenigingen, oppas, consultatiebureaus, huisartsen en familie.

- *(Bij)scholing:*
  - Aanbieden van gratis training/scholing aan zorgprofessionals;
  - Verplichte scholingsbijeenkomsten KMHG;
  - Training: samen werken veiligheid;
  - Via een heldere, concrete workshop met als -frame- een A4tje wat de kern raakt;
  - Online lezing, bijeenkomst en workshops;
  - Over wie de verantwoordelijkheid neemt over de patiënt.

- *Kennis:*
  - Wanneer sprake is van de problematiek en zij extra expertise op het onderwerp erbij kunnen halen;
  - Specifiek voor wijkteams (en hen daarmee ook handelingsbekwaam maken);
  - Leerbijeenkomsten, extra trainingen signaleren HG, meldcode onder de aandacht brengen;
  - Laagdrempelig bespreekbaar maken van signalen;
  - Over (groot)ouderverstoting;
  - Werkwijze op gebruik verwijsindex voor alle professionals;
  - School toevoegen als vaste en erkende partner in de Veiligheidsketen (zodat VT altijd contact heeft met school als er een melding bij VT wordt gedaan);
  - Financieel misbruik signaleren;
  - Duidelijkheid over wie uiteindelijk meldingen monitort, of het goed gaat en de juiste stappen gezet worden?

Bereidheid tot melden van inwoners vergroten (15 respondenten)

- Zichtbaarheid vergroten
  - Door middel van posters;
  - KBO's benaderen;
  - Aanbieden van puzzelboekjes voor de ouderen (puzzelen en informatie verkrijgen over het thema);
  - Landelijk is er een informatie box over financieel veilig ouder worden, preventief aan alle ouderen vanaf 65 een box overhandigen (via huisarts of de KBO's).
- Laagdrempeligheid van melden te vergroten; meer informatie bieden over 'goed genoeg' ouderschap.
- Mogelijkheid tot anoniem melden meer onder de aandacht brengen. Meer aandacht besteden aan het waarom van het melden.
- Communiceren dat 'daders' dit vaak uit onmacht doen; patronen uit eigen familie herhaald worden of onvoldoende kennis hebben.

Anders namelijk (7 respondenten):

- Samenwerking (van overdracht tot zorg)

        - Samenwerking van overdracht over patiënten moet worden verbeterd. Meldingen bij Veilig Thuis moeten beter worden opgepakt, waarbij professionals verantwoordelijkheid dragen over de patiënt.
    - Laagdrempelig meldingssysteem dat niet veel tijd kost om in te zetten (met name in de spoedzorg).
    - Bewustwording.
        - Positioneer een vechtscheiding als kindermishandeling d.m.v. spotjes/reclame. Eventueel ook in preventieve hoek; neem geen kinderen als redding van je relatie. Bedenk tevoren hoe je uit elkaar zou willen gaan. Het kind moet altijd voorop staan.
        - Burgers attenderen op signaleringbehoefte. Zorgverleners kunnen niets als er geen melding van wordt gemaakt. Anoniem tippen is weliswaar 'tricky' maar het zou zo maar eens een onschuldig kind kunnen helpen.
    - Aandacht in de media;
    - Inzetten op zelfredzaamheid:
        - We moeten ook het gesprek aangaan over eigen verantwoordelijkheid van mensen en het kunnen inzetten van eigen hulptroepen. Ik merk in het veld bij casussen waar meer complexe problematiek speelt dat er ook "afhankelijkheid" gecreëerd wordt door soms de overdrive van ontzorgen en tegelijkertijd wachtlijsten en druk op de hulpverlening.

Weet niet (2 respondenten)

Vind u dat er in uw beroepsgroep voldoende aandacht wordt gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/ de meldcode? (vraag 9)

Ja (24 respondenten). Op welke manier wordt er aandacht gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties / werken met de meldcode?

- (Bij)scholing (over meldcode), via de beroepsverenigingen LHV en NHG/ vakgroep SMW
- Casusbesprekingen (in teamoverleg);
- Scholen hebben meldcode concreter uitgewerkt. Het bestuur van de scholen en netwerk van intern begeleiders reflecteren op dit onderwerp;
- Meldcode vast onderdeel protocol in de dienstverlening en de intervisie;
- Betrokkenheid bij kansrijke start;
- Korte lijnen met andere organisaties (zoals MBZ, Veilig Thuis en JGZ);
- Aandachtsfunctionaris in dienst;
- Huisartsenpraktijk: een kindermishandeling-functionaris aanwezig die casuïstiek beoordeelt en betrokken hulpverleners inschakelt;
- Risicogroepen krijgen speciale aandacht (preventie);
- Bijeenkomsten klantcontactpersonen;
- Nieuwsbrieven HGKM, VWI en de meldcode;
- Melden indien nodig bij Veilig Thuis of de huisarts;
- Informatie intern beschikbaar (dossiers);
- Door landelijke campagnes.

Nee (5 respondenten). Hoe zou er meer aandacht kunnen komen voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode? Wat is daar volgens u voor nodig?

- (Bij)scholing over de meldcode en ouderenmishandeling (ook aan nieuw personeel).
- Elke organisatie hoort een aandachtfunctionaris (ouderenmishandeling) te hebben.
- Meer reclame erover maken, het meer bespreekbaar maken bij de jeugd. Zowel op scholen als op sportverenigingen of andere organisaties waar ze komen. Als er meer openheid is krijgt het ook meer aandacht en zicht.

Niet van toepassing (4 respondenten)

Wat zou, gegeven de complexiteit van de problematiek, er volgens u aan bijdragen dat huiselijk geweld wordt voorkomen of duurzaam gestopt? (vraag 12)

(Vroeg)signalering, behandeling en begeleiding: laagdrempelig melden; goede monitoring gezinnen; één regievoerder; langere betrokkenheid VT; snelle concrete hulpverlening en minder screening; rol van schulden; dagbesteding kinderen en ouders; KDV en CB raadplegen; ervaringsdeskundigen inzetten; focus op veiligheid; en aanbieden psycho-educatie; en nog meer.

Kennis en ondersteuning (professionals): meer voorlichting; kennis AVG; (bekendheid) ondersteuning mantelzorgers; en beter betalen cruciale beroepen.

Systeemverandering zorg: verkorte wachttijden; (financiële) ontschotting; taboes doorbreken; elimineer bureaucratie; en systematische aanpak hulpaanvraag

Preventie: financiële weerbaarheid ouderen, anticonceptie, opvoedondersteuning, kansen bieden op de arbeidsmarkt, sport en ontspanning aanbieden, verhoog minimumloon; aandacht ongelijkheid; en gratis kinderopvang.

Samenwerking: MDA++; en integraal werken.

Zie uitgebreide weergave antwoorden in bijlage 1.4

Welke aandachtspunten wilt u (in aanvulling op de regionale aanpak) meegeven voor de aanpak van uw gemeente? (vraag 14)

In het algemeen: inzetten op preventie; (vroegtijdige) signalering; trainen docenten; expertise team instellen (AVG); systeemtherapeuten inschakelen; monitoring en nazorg verbeteren; wachtrijen tussen instanties aanpakken; samenwerkingen aangaan (halt en onderwijs betrekken); taboe erkennen; erkenning ouderenmishandeling; zorgen voor één regievoerder; en nog meer.

Zie uitgebreide weergave antwoorden in bijlage 1.5

Karen de Grood
Procesbegeleider Centrum gemeente Nijmegen
November 2021

Bijlage 1 Overzicht van de gegeven respons

Bijlage 1.1 Beroepsgroepen respondenten

Beroepsgroep respondenten

Algemeen maatschappelijk werk
Ambulant (thuis) begeleider
Centrum Seksueel Geweld
Cliënten met een verstandelijke beperking, psychiatrische stoornis, dementiële klachten en nah
GGD
Halt
Jeugd en gezinsprofessional
Jeugdverpleegkundige GGD Gelderland-Zuid
Kraamzorg
Maatschappelijk werk
Senioren(vereniging)
Veilig Thuis
Vrouwenopvang
Wijkverpleging
Woningcorporatie

Bijlage 1.2 Organisaties waar respondenten werkzaam voor zijn

Organisaties

Bert Vendrik GZ Psycholoog op Psychologisch Centrum Thujapark
Centrum Seksueel Geweld
CIHN Nijmegen/Neo
De Kernen
De Kraamvogel
Entrea Lindenhout Nijmegen (Speciaal onderwijs cluster 4)
GGD Gelderland-Zuid
Groeisaam
Halt
Huisartsenpost Nijmegen
IkBenIkDoe te Beuningen
IrisZorg
Moviera
Praktijk voor Kinder- en Jeugdpsychologie Maas en Waal
Pro Persona Connect
RIBW
Seniorenvereniging Horssen
Sentio
Sterker sociaal werk
Stichting Groeisaam
Stichting Mentorschap Overijssel Gelderland
SWV Stromenland
Unik
Veilig Thuis
Woonstichting De Kernen

ZZG zorggroep

Bijlage 1.3 Functies respondenten

Functies

Aandachtfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld
Ambulant begeleider
Coördinator
Gedragswetenschapper
Haltmedewerker
Huisarts en medisch adviseur
Hulpverlener
Interim teamleider
Intern Begeleider
Jeugdverpleegkundige
Kinder- en jeugdpsycholoog
Maatschappelijk werk
Manager
Medewerker FO, projectleider
Medewerker Preventie
Medewerker Veilig Thuis
Orthopedagoog-generalist
Pedagogisch sportcoach
Praktijkhouder / GZ-psycholoog
Regiodirecteur
Secretaris
Senior adviseur preventie
Teamcoach
Teammanager Team Seksuele Gezondheid
Voorzitter Seniorenvereniging
Woonconsulent
Zorgcoördinator
Zorgtrajectbegeleider dementie

Bijlage 1.4 Antwoorden vraag 12

Wat zou, gegeven de complexiteit van de problematiek, er volgens u aan bijdragen dat huiselijk geweld wordt voorkomen of duurzaam gestopt?

- *(Vroeg)signalering, behandeling en begeleiding*
  - **Laagdrempelig melden;**
  - Goede monitoring gezinnen;
  - Duidelijke regie met 1 hoofdverantwoordelijke (minder overdracht/wisseling). die snel en pragmatisch kan handelen en aansturen;
  - Langere betrokkenheid van Veilig Thuis;
  - Meer daadwerkelijke hulpverlening en minder screening;
  - Opvoedingsondersteuning en bemiddelingsondersteuning echtscheidingen;
  - Rol van schulden beter belichten in behandeling, maar ook in de signalering;
  - Dagbesteding voor zowel kind als ouder;
  - Instanties als kinderdagverblijven en consultatiebureaus gebruiken;

- Korte termijn echt concreet afhandelen;
- Inzetten officiële ervaringsdeskundigen;
- Veiligheid voor iedereen waarborgen en in gesprek blijven met betrokkenen;
- Bied steun aan en psycho-educatie;
- Meer erkenning dat ouderenmishandeling bestaat;
- Burgerparticipatie;
- Stress verminderen
- Polarisatie in de samenleving tegengaan;
- Stevig investeren in Infant Mental Health (IMH) specialismen (zie 1001kritiekdagen.nl);
- Oprichten van een IMH-Centrum regio Nijmegen.

- *Kennis en ondersteuning (professionals)*
  - Bekendheid over wat wel en niet mag AVG technisch gezien;
  - Betere voorlichting aan professionals welke stappen ze kunnen zetten;
  - Meer (bekendheid) ondersteuning van mantelzorgers ter voorkoming van overbelasting;
  - Cruciale beroepen beter betalen.

- *Systeemverandering zorg:*
  - Verkortte wachttijden;
  - Ontschotting;
  - Taboes doorbreken: mensen de ruimte geven om te spreken (begrip tonen);
  - Elimineer bureaucratie;
  - Systematische aanpak bij elk loket waar een gezin om hulp vraagt.

- *Preventie:*
  - Ouderen financieel weerbaarder maken;
  - Anticonceptie, bewustwording van jongs af aan;
  - Voorlichting: opvoedondersteuning door workshops en trainingen;
  - Vergroot mogelijkheid van alle mensen op de arbeidsmarkt: zingeving, structuur, leren van sociale vaardigheden en verminderen stress in thuissituatie;
  - Sport en ontspanning aanbieden;
  - Verhoog minimum lonen;
  - Aandacht ongelijkheid in de samenleving;
  - Kinderopvang gratis.

- *Samenwerking:*
  - Samenwerking zoals beschreven in MDA++: langdurige intensieve begeleiding met korte lijnen in de keten voor uitwisselen/inschakelen van expertise;
  - Integraal werken: dossier samenstellen met alle betrokken partijen.

Bijlage 1.5 Antwoorden vraag 14
Welke aandachtspunten wilt u (in aanvulling op de regionale aanpak) meegeven voor de aanpak van uw gemeente?

- Afstemming tussen voorliggende vindplaatsen (consultatiebureau, huisarts, etc.);
- Docenten trainen (durven vaak nog niet te handelen totdat ze het zeker weten);
- Expertise team instellen over AVG-wet waar kennis en ervaring aanwezig is;
- Hoe weet ik dat medewerkers VT de juiste expertise hebben? Gebruiken ze protocol of verstand?;
- Inzetten op **preventie**;
- Kleinschalig opereren met echte professionals in de lijn van de regionale aanpak
- Meer inzetten op systeemtherapeuten (https://teovisser.nl/ en https://www.jdvsysteemtherapie.nl/Trainingen-Cursussen);
- Minder wachtlijsten TUSSEN organisaties. Verlaagt effectiviteit van voorgaande interventie en tussentijds kan de problematiek verergeren;
- Monitoring en nazorg van de groep moet beter;
- Niet weer iets nieuws verzinnen, put uit wat er nu is;
- Oudermishandeling is in aantallen net zo groot al kindermishandeling, maar aantal meldingen lopen substantieel achter;
- Psychische en verslaafde patiënten vallen momenteel buiten de boot, er is geen plek voor hen in de avonden, nachten en weekenden;
- Samenwerking en uitwisseling tussen alle partijen versterken (geen concurrentie) en meer integraal werken met zorgteams (halt en onderwijs hierin ook meenemen);
- Sociale voorzieningen voor alle lagen van de bevolking;
- Taboe erkennen:
- Voorlichting geven aan ouders en kinderen;
- Vroeg signalering: kraamzorg eerder betrekken;
- Veilig Thuis verwijst veel terug naar sociaal wijkteam. Scholen en ouders zitten hierdoor soms met de handen in het haar;
- Zorg regionaal dat er goede consultatiemogelijkheden zijn voor eerstelijnswerkers en scholen;
- Zorg voor één aanspreekpunt/vertrouwenspersoon voor mensen in problemen.

Bijlage 2 Vragenlijst

1	**Om te beginnen vragen we naar uw (professionele) achtergrond. Dat doen we zodat we een beeld krijgen wat verschillende (beroeps)groepen belangrijk vinden bij de aanpak van huiselijk geweld.**	*Tussenpagina*

☐

2	**Welke (beroeps)groep is het meest op u van toepassing?**	*Single-responsevraag*

- ○ Kinderopvang- en onderwijs
- ○ GGZ
- ○ Inwoners
- ○ Huisartsen
- ○ Sociaal wijkteam, buurtteam
- ○ Anders, namelijk

3 In welke gemeente(n) bent u werkzaam? *Multi-responsevraag*

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ Berg en Dal
- ☐ Beuningen
- ☐ Buren
- ☐ Culemborg
- ☐ Druten
- ☐ Geldermalsen
- ☐ Heumen
- ☐ Maasdriel
- ☐ Mook en Middelaar
- ☐ Nijmegen
- ☐ Tiel
- ☐ West Betuwe
- ☐ West Maas en Waal
- ☐ Wijchen
- ☐ Zaltbommel
- ☐ Anders
- ☐ Nederbetuwe

4 **Mijn organisatie:** *Open vraag (klein)*

☐

☐

5 **Mijn functie:** *Open vraag (klein)*

☐

☐

6 **Er zijn verschillende vormen van huiselijk geweld. Bijvoorbeeld ouderenmishandeling (zoals financiële uitbuiting), (ex)-partnergeweld, kind-oudermishandeling, eergerelateerd geweld, seksueel geweld en kindermishandeling (waarbij ook complexe scheidingsproblematiek hoort).** *Tussenpagina*

☐

7 **Welke vorm(en) van huiselijk geweld zouden in uw gemeente de komende jaren aandacht moeten krijgen?** *Open vraag (klein)*

☐

☐

8 Op welke manier(en) kan de gemeente hier extra aandacht aan besteden? *Multi-responsevraag*

Minimaal aantal vinkjes: 1

- ☐ extra hulp- en ondersteuningsaanbod, namelijk
- ☐ scholing van professionals over het signaleren van geweld, namelijk
- ☐ bereidheid tot melden van inwoners vergroten, namelijk
- ☐ anders, namelijk
- ☐ weet niet Ex

9 Vindt u dat er in uw beroepsgroep voldoende aandacht wordt gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode? *Single-responsevraag*

- ○ ja
- ○ nee
- ○ niet van toepassing

10 Op welke manier wordt er aandacht gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de *Open vraag (groot)*

meldcode?

☐

☐

11	**Hoe zou er meer aandacht kunnen komen voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode? Wat is daar volgens u voor nodig?**	*Open vraag (groot)*

VRAAG 11 ALLEEN TONEN ALS AAN DE ONDERSTAANDE VOORWAARDEN WORDT VOLDAAN, INDIEN NIET VOLDAAN SPRING NAAR: **>> VOLGENDE VRAAG**

Vraag 9. **Vindt u dat er in uw beroepsgroep voldoende aandacht wordt gevraagd voor het signaleren van onveilige thuissituaties/werken met de meldcode?** Antwoord **nee** Is gegeven

☐

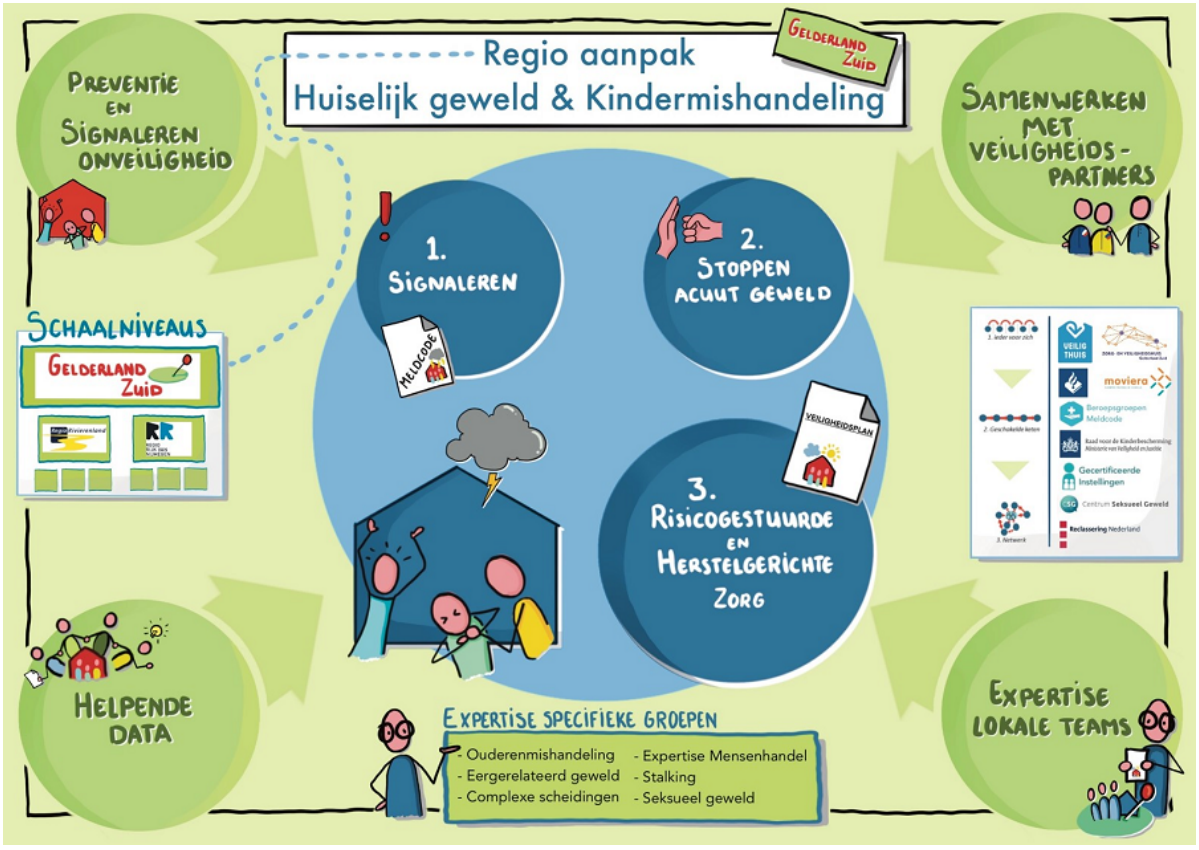
☐

12	**Uit onderzoek weten we dat gezinnen waar huiselijk geweld en/of kindermishandeling spelen, vaak te maken hebben met zware en complexe problematiek. Kindermishandeling- en partnergeweld komen vaak in combinatie voor. Daarnaast spelen er allerlei risicofactoren, zoals armoede, werkloosheid, overmatig drankgebruik, opvoedstress. Tot slot zijn de gevolgen van het geweld groot, zoals traumaklachten bij ouders, onveilige hechting tussen ouder en kind, emotionele onveiligheid van kinderen en internaliserend (trauma) en externaliserend probleemgedrag (criminaliteit, middelengebruik) bij kinderen. Wat zou, gegeven de complexiteit van de problematiek, er volgens u aan bijdragen dat huiselijk geweld wordt voorkomen of duurzaam gestopt?**	*Open vraag (groot)*

☐

☐

13	**De regio-aanpak bestaat uit 4 actielijnen (zie onderstaande afbeelding):1) Gemeenten en professionals maken huiselijk geweld bespreekbaar. Inwoners weten waar ze met hun vragen terecht kunnen.2) Goede samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners. Hulpvragen worden integraal opgepakt.3) Expertise van lokale teams; eerder in beeld krijgen van huiselijk geweld en werken aan het oplossen van onderliggende problemen.4) Helpende data; zorgen voor een betere signalering van huiselijk geweld. Huishoudens waar geweld steeds terugkeert komen beter in beeld.**	*Tussenpagina*



☐

14	**U zag net een korte toelichting op de (4 pijlers) van de regio-aanpak huiselijk geweld. Aanvullend op de regionale aanpak stellen gemeenten een lokaal uitvoeringsplan op. Welke aandachtspunten wilt u (in aanvulling op de regionale aanpak) meegeven voor de aanpak van uw gemeente?**	*Open vraag (groot)*

☐

☐